

Der skete ifølge hvidbogen det, at Udenrigsministeriet i 1967 – på det tidspunkt var Per Hækkerup chef for det – bad amerikanerne om at gøre hver besøgende skibschef opmærksom på, at hans skib ikke måtte medbringe atomvåben, og at han i givet fald skulle bekræfte, at der ikke var atomvåben om bord over for pressen. Amerikanerne meldte tilbage, at det ville man ikke. Og så greb statsministeren, Jens Otto Krag, ind og resolverede, at det skulle man så heller ikke.

Med DUPI-redegørelsens ord side 447: »Det besluttedes, at danske myndigheder i konsekvens heraf i fremtiden skulle undlade at »minde amerikanerne om vor atompolitik« i forbindelse med godkendelse af amerikanske flådebesøg.«

Alligevel blev alle spørgsmål om denne sag her i Folketinget besvaret af skiftende ministre med henvisning til, at USA jo kendte vores atompolitik – og man havde lige fået at vide, at man ikke skulle minde USA om vores atompolitik, det var den hemmelige instruks. Men altså det, ministrene sagde, var, at USA jo kendte vores atompolitik, og selvfølgelig respekterede de den.

Senere har undersøgelser af de logbøger, der gradvis bliver tilgængelige, faktisk afsløret, at i hvert fald tre af de besøgende krigsskibe, »Intrepid«, »Dahlgren« og »Dewey«, havde atomvåben om bord, da de var her. Alligevel ser udenrigsministeren ingen problemer og intet behov for undersøgelser, og det akkompagneres af en række ordførere her.

Dog noterede jeg mig en ejendommelighed i udenrigsministerens svar. Han siger i dag, at valget i maj 1988 ». . . skabte en afklaring i dansk politik med hensyn til anløbsspørgsmålet.« Jamen her har han jo så indirekte sagt, at situationen fra 1967 til 1988 var uafklaret. Og det er jo sandt nok, når ord og virkelighed synes at stride mod hinanden, som tilfældet er. Men netop derfor er der da brug for en nærmere undersøgelse.

Bortset herfra er det vel i øvrigt også lige stærkt nok at tale om en afklaring i 1988. Det, der skete, var følgende:

Folketinget vedtog, at besøgende skibschefer personligt skulle orienteres om vores atompolitik. Det var principielt det samme, som Udenrigsministeriet under Per Hækkerup – der jo dog ikke var kendt for at være en due i internationale anliggender og vel heller ikke en agent for Sovjetunionen – havde givet udtryk for, havde ønsket i 1967. Det var det, Folketinget vedtog.

Nej, det gik for øvrigt ikke så langt, for det, Udenrigsministeriet havde ønsket dengang – det fremgår af DUPI-redegørelsen – var, at de pågældende skibschefer så bagefter over for pressen skulle bekræfte, hvis de blev spurgt, at de ikke havde atomvåben om bord; det forlangte Folketinget. Det forlangte vi – flertallet i Folketinget – ikke engang i 1988 i den vedtagelse, som blev gennemført.

Men hvad skete der: Lige med ét regnede det ned over Danmark med trusler om, at vi ville blive overladt til en skæbne, der utvivlsomt er værre end døden, nemlig at vi ville blive overladt til russernes nåde og unåde, hvis vi holdt fast ved denne forbryderiske politik.

Og denne bølge af vrede ord udefra, som den daværende udenrigsminister i øvrigt gjorde sit for at forstærke ved direkte henvendelse til den amerikanske udenrigsminister, fik regeringen til at udskrive valg. Og selv om den tabte – det gjorde den nemlig – så vandt den alligevel, for De Radikale, som ved dagsordensafstemningen havde stemt sammen med Socialdemokratiet og SF, gik nu over og støttede regeringen; de skiftede side, og så fik vi en situation, der ikke helt er værre end døden, men næsten, nemlig de herrer Ellemann-Jensen og Helveg Petersen i samme regering. Ja, hvor galt kan det gå.

Og i stedet for en meddelelse til skibscheferne fik vi en såkaldt cirkularnote, dvs. en meddelelse til regeringerne, som jo så selv kan afgøre, hvad de vil gøre med det stykke papir, og hvor de vil putte det hen.

Det er betegnende, at så mange nu modsætter sig en grundig undersøgelse af tiden efter 1968. Det er rent ud forbløffende, at Socialdemokratiet – statsministeren fra det Socialdemokrati, som sloges for en god sag i 1988 – nu går sammen med hovedmodstanderen fra dengang for at lægge sten for undersøgelsen.

Kan det være, fordi de begge er enige om, at de ville have handlet som H.C. Hansen gjorde, hvis de havde været i hans sted? Det har de jo begge udtalt; både statsministeren og hr. Uffe Ellemann-Jensen, og jeg har da kunnet høre det samme ud fra ordførertalerne fra Venstres og De Konservatives side, hvor man har været meget mere optaget af den kolde krig end dette: om det er acceptabelt at lyve over for befolkningen i så store sager. Man ville have handlet på samme måde.

Og når det er udgangspunktet, så kan man jo også lukke øjnene for krænkelser af Danmarks officielle politik efter 1968. Jeg synes, det er